

САНАА ОЛОХ

ХАҢААТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 99 (7172) • 1991 жыл, атырдах айы 17 күнө, Суббота • Сыманга 8 харчы

АҢАБАСТЫК КЭПСЭТИЭБИН, ӨЙҮ-САНААНЫ ТҮМҮӨБҮН

Аскалон Никлаевич буюлбатах ээ. Ол эрээр бөвтүн теплицатыгар Аскалонун дьоруусата-была, сүрөд-бөлгө бөрт буолан ити барыта кыла-лар, мээр-хонсор.

Кини оройуоннаа-рохтор теплица туһуна-на, биллэн турар, ил-лэг кэмнэрэ буюлуоттар.

Итини таһынан кини хааһа, кууруссат эрдэ ситэр, урут сыммыттыр идэлээх. Араас укро-моркобун этэ да бары-дыбат. Биридэ санаан көрдөххө, уопсай дьы-о-ло-ро-р киниэхэ итти-элбэди тутуох, үүнэр-нах дьитэххэ, сэмэй уһа-ы-ба сыһынар манан арай

Самменка Аскалон Никлаевич Никлаев ити-тэх хаастар.

Т. Кардашевская фотота.

ҮҮННЭРБИТ ДА ИҢИН

Одурот астарын үүн-нэринин Карл Маркс а-тынан сөхкөз дьарыктам-мыта хаһыс да сыла. Ол-гынан баран урукку өр-түгүр 13 №-дэх проф-техучилище үөрөтүчүл-лэригэр көрдөрө. Вы-былгыттан ити хаһаай-стыбаны бөвтүн илти-гэр ылла. Манна Е. Д. Ефремова салаааччы-лаах бөвтүнүн үс кы-лнээх эсено тариллал-ба. Елена Захарова, Ана-стасия Дьячкова эсеме-войдара Екатерина Дит-риевнаадын саас 1000 кв. метр инээх теп-лица огуруу, помидор-рассадаларын бириэмэ-гэр олодубуттара, кэли-көрбүттэра - харайытта-ра, уу кунпүттэра, бую-бөйдөбүттэра. Билигин ити сыралара таах хаа-батадын порон астына-дын. Кулагана суох үү-нүүнү быһаллар. Ол эрээ-ри, сага ууммүт одуруот аһын нэһиллэннэ осто-лугор твардин болпурюна уусуугубута кыргыттары мунчаадаар.

—Баастан утаа огуруу-ларбыт ылдыан эрөйдэ-биттэра, ону тэгэ киле-тата үрдүк буолан хаба-райдыгы аманнаахтара. Ити ыраакаттары бири-эмэтигэр туоратпыһыт. Ол тынан баран үүннэр-бит бородуусуабытын батарар ылахпыт — суох. Одуулууннаагы маһаа-бын билиһинтти огурууу 5-тин солк. тутар уонна нэ-һиллэннэ 9-туу солк. атыаһыт. Аны сыла-лара айынан уларыт-тыр. Ыксаан оройуон киниһээди «Коопе-рат» маһааһытта кы-риэхпитин баһарабыт. Онон даһаны тутал-лаа биллибэт. Онон эһиндэ-тэи мала үүннэрбит бора-дууксуабытын бөйбөт атыаһыт толкуйга кы-ри-дибэт. — диир Е. Н. Заха-рова.

Одурот аһын үүннэр-рөтүчүлэр быһыл 2 то-на огурууу туттаран атыага таһаартарар со-руктаахтар. Итинин аты-рын толордулар. Билигин күн-кэ 2-лин куул огу-рууу сыла туттариллар. Теплицалара сылааһыт, онон үүнүүкү баһачы уһуунук бээрэр турук-таахтар, оттон үлэһит-тар одуруоттары аһыттан барсы ылар баһаахтар. Ол тынан баран сыла болпурюна онку була иликэ одуруотттары улаханнан муһаарлар. Семен ПОПОВ.

этиннэрин сүһүнүн, олору учуоттаан туран, үү-раах ыдымалыахтаах. Вэйз иһинэн мунгурдаама-на, үлэһиттэр кини айгаларыгар тахсыахха, Ону тэ-рийэччилэринэн, көбүлэччилэринэн коммунистар буюлуоттаахтар.

ССКП Программаны бырайыгар суруллубутун курдук, партияны саагытымы бириэмэ көрдөбү-лүн буюла, иһинтэн билигин ханна да куопаккын, оттон уруккуллу олоруу бөйүнү суох сирүүнүгэ тэгинээх буюлуот. Партия нуруокка сабыдыла, ки-ни авторитета идеяны өртүнэн бири буюлуоттан, партиянай маасса инициативатыттан уонна акти-воттан, тэрэһиннэттэн, партиянай дьэссинилин-тэн, сир-майгы өртүнэн ыраас буюлуоттан туту-дуктаннара.

Президент Ыйаарын атын сирдэргэ кыһык бы-раахастыаһыт. Арай билигин оройуонмут комму-нистара даһаны, үлэһиттэра даһаны ханнык пози-цияны тутуһалларын биллэрбөккө олодолтор. Урук-ку курдук үлэһиттэн дьаһал кэлэ да, толоро оксо-го үлэ тариллалба.

Тус бэйэм санаабыр, президент үлө баһаммы Ыйаада Россия Компартиятын сатарытарга, мөлтө-төргө туһуланар, ССКП үлэһиттэр улахан охсуу-түгүр сымаллаах. Билигин Россия Компартиятын иһингэр хайдымы таһаара сатааһын баар. Ол орду-к «Россия коммунистара — демократия иһин!» дии-А. В. Рупкой салааһынан сага партияны тэрий-сатыр демократическай хамсааһынга көстөр. Рос-сия коммунистарын субу буолан ааспыт пленумна-рытар ССКП Устаабыгар сөн түбөспөт дьаһыла-рын уонна партияны хайытарга туһуламмыт үлэни ымыһыттары иһин В. С. Дипичкей уонна А. В. Рупкой РСФСР Компартиятын КК састаабыттан уонна ССКП нээкэтигэн таһаарылыһылар. Бу сөптөөх уураах дии санымын. Ол эбэтэр партия идеяны өртүнэн бири сөмөдө буюлаһына эрэ туту-эмэ ситиһинээх сөн.

Бу Ыйаах сүһүнүн РКП райкома бөйөтин ак-тивны кытта сүбэлэстэ, биридинлэн коммунистар этиилэрин иһиттэ. Кинилэртэн үгүстэра Ыйаады уолуйбаака нөрсөргө, партиянай үлэни иһигэсти-хэарыта тутарга аһаллар. Дьэ ол уларыта тутууну хайдах ыстыаахха диин болпурюоска билигин бары сүбэлэһинээхтэхпит. Партиянай үлэни ыстыаах уус-тугурда уонна ыраата диирим бири өртүнэн ити Ыйаады кытта быһаччы сибээстээх. Холобур, үгүс коммунистар территориянай партиянай тэри-лэри тэрийинээххэ диин этилээхтэр. Дьон оло-ро-р сиринэн иһиник тэрийини, арааһа, нэһиллэн-тэра таһытастаах буюла. Оттон оройуон киниһигэр? Аһын сирдэргэ партиянай усунуоһу бухгалтериянан быһа хомуларга аһаллар. Баһааһыга диири партиянай усунуоһу болдубор, толору толөһүн коммунист дьэссинилиннэтин, бөйөтин тэрилтэтин кытта сибээ-һи тутуһарын көрдөрөр диин сыаналаан нэһиллэ-бит. Итини билигин хайдах өйдөххэ сөбү? Кистэл буюлбатах, кэли кэмгэ партиянай муһаахтары ыстыа улаханым сөдөхсөйдө. Ити кининэн да кон-туруолламат буюла. Очотугар коммунистары хайдах түмэбит. В. Н. Ельцин Ыйаагар урук-ку өртүгэр политическай партиялары, обществен-най маассабы тэрилтэри кытта биригэ ылыһы-лыбыт уураахтар, онтон да аһыттар көтүллүөхтээх-тэр диин этилиннэ. Уопсайынан, партияны произво-дствоны салааһыттан туора аһыарга хайысха күү-һүрдүүлүнэ. Производство дьон олохун бары кы-балбата, кини культурата, сир-майгыта барыта түмүлэр. Онон сабыдылааһат, онно орооспот буюлаһына, партия күүһүн аһагыта суора дуо?

Онон оройуон коммунистара, прогрессивнай өй-дөх-санаалаах үлэһит дьонно бары түмсөрбит, сүбэ-лэһэрбит наада. Билигин райком аппаратыгар 6 кини үлэһит. Ити алтыаһах иһин бүтүн оройуон проблемаларын ситэн өйдүүр, быһаарарга күүһэ тийэрэ, биллэн турар, кыаһыбат. Оройуонмут ха-һааһыт нөүгө партия болпурюустарыгар ким кэли-н быһаарарды, кини үлэ-хэмэска туһаны би-рэдирин көрөтүбүт, санааны түмүүбүт.

В. ПОПОВ,

РКП райкомун бастаан секретара.

Кыдаас кэм иһингэр бойдуу олоһор диириг по-литическай суолтааххэ событтар буолан аасты-лар. Угүс мөһүөрдэр кэһилэригэн Россия бас-таан президентин талыбыт, Союзнай Дуоһабыр идыһы төрүттэра быһаарылыһылар. Аны дьы-лаах хонутунан иһин баһааһын процеса саба-лаһаахха.

Дойдубут политическай-экономическай уонна со-циальная олоһор тыһааһынаах баһааһынаах кы-лаан сымнааһат, диириниэр. Ону Папиов В. С. респу-бликада мала сымдан эмиз тоһоһоһон билиһинтэ. Сөккэ правительствота бу дьыл бастаан аһаарыгар тас бойдулартан аһааһык бородуусталарын аһааһа-ларга 11 млрд. солк. ороскуоттаабыт буюлаһына, сым кыһык аһаарыгар 21 млрд. солк. үбү эһи көр-бүт. Ыйыах иһин сир бурдугун 195 мөт. тоннаы хомулар кыахтаахпыт. Оттон ааспыт сымлаахха 270 мөт. тоннаы хомуллубут. Ол үрдүнэн бойдуга иһин сир бурдуга бу ыйынан бүтүөхтээгин туһу-нан аһаллар. Аһаардас ити да холобурдартан бойду-лаахы диириг экономикай кризиска киирибт дии-өйдөххэ сөн. Республикалар иһин ардыларыгар экономикай сибээстэһилэр кэһилиһилэр. Со-циальная тыһааһын салгыы күүһүрэр. Кэһэ рес-публикаларга быһым-майгы кыһан сүрүннэһитэ билиһини барыһыт дьэссиннэрэр. Маннык уустун кэмгэ бары политическай күүстэр, демократичес-кай хамсааһынар бойдуу кризистэн таһаарыта түмүүнээх буюлулара хаһааһытааһар да суолта-лаах буюлуоттааһа өйдөнөр.

Ол эрээри, хомойуох иһин, маннык сүдүргү көр-дөбүдү өйдөбөт, ылыммат буюлу. төттөрүтти дии-ринтэ, тыһааһыны күүртүү сатааһын салгыы та-ха турар.

Дойду правительствотын өртүттэн кини өйдөбөт дьаһаллара таһаарылла тураллар. Сылаа үрдөһүнэ нэһиллэннэтин араас араһаларга араартаата — үл-тэх өссө байда, кыаммат өссө дьаһайда. Рынокка киирэн предпринимателлэр диин сага араага баар буюла. Үлэти суох буюлу олох куннээди көстүү-түгэр кубулуйан эрэр. Хас биридин иһин тус үлэ-тиник бөйөтин олохун үйүтүн үрдэтири ситиһин-тэх диин сирдээх принцип тутуһулаубат усуу-бу-бата үөскөтиллэр. Нэһиллэннэ араас араһаларыгар хамнас тэгэ суох үрүү туһара орду-к рабочай дьо-ну астынарбат. Билигин таа хаһаайыстыбатыгар, кини хааһыгар тэрилтэргэ үлэһит рабочай-дар хамнастара аллараа нэрдиссэ турар. Маннык көстүү үлэһиттэр иһин ардыларыгар өйдөспөт бы-һымын-майгыны үөһэтэр. Ыһаата, дьону кэи бу-гүн доһугар болпурюустар олус үгүстэр. Ол бары маннааһы сүһүөх партиянай тэрилтэра кыһалбала-рын буюлуоттаахтар, коммунистар бөйөһүтүн бү-гүһүнү үлэһиттэр дьон иһиннэтин, кини доһу ы-һааларын, баһааһын туһа, учуоттуулаахтар.

РСФСР государственнай органныгар (...) по-литическай партиялар, общественнай маассабы хам-сааһынар үлэһитин ууртар туһунаа Россия пре-зиденти Ыйаада тахсаһыттан РКП райкомугар коммунистартан уонна үлэһиттэртэн албах ыһыт-лар киирэллэр.

Элбөх партиялааны усуу-буулатыгар коммуни-стическай партия ханнаах ороһу, мистэтин ыһаабын туһунаа үгүс ыһыттыларга аһытти, мэл санаабыр, ССКП ХХХ сьезһэ бириэмэ. Сьезһэ партия Про-граммата ылыһыллыһыттан ким ханнаах суолу ту-туһара быһаччы тутулуоттаһыта. Ол Программа бырайыгата от ыһыгар буюлбүт ССКП Пленумугар дьүүллэһиллэн баран, нуруот бүтүүн дьүүллэһи-тигэр таһаарылыһа.

Урукку өртүгэр, кистэл буюлбатах, билигин партия сага таһаарар уураһаһын, программаларын бири-утары этиһтэ суох, сорохтор ситэ биллибэххэ да эрэ биһирин оксорбүт. Ол — түмүтэр кыһан толордуу-бат, олохтон тийити туһаахтар, дьаһаллар ылы-һыллаллара. Онон ити эһаһи туоратан, ССКП са-га Программаны бырайыгыт хас биридин ком-мунист тус бөйөтө иһдиритэн аармахтаах. Ол кэ-ли аһаас муһаахтарга дьүүллэһилэр ыһыттылаах-таахтар. Муһааһылар болпурюустарга санаа ата-таһыһылар тэрилинээхтэр. Муһаах түмүүнөн коммунистар партия — Программаны бырайыгар

М. ПАВЛОВА,
«Союзпечать» оро-
бушниковы отдела
иетын начальника.

